

NADZOR NAD FUNKCIONERSKOM KORUPCIJOM I NJENA ISTRAGA U SLOVENSKOJ REGULATIVI

Pregledni načni rad

SUPERVISION AND INVESTIGATION OF CORRUPTION AMONG FUNCTIONARIES IN SLOVENIAN LEGISLATION

Review scientific paper

**Bojan TIČAR
Bojan DOBOVŠEK
Jure ŠKRBEČ
Samo MEDVEŠEK**

Sažetak

U prilogu su razmotrene pravne osnove za rad slovenske Komisije za prevenciju korupcije (KPK) te kriminalističke metode nadzora nad funkcionerskom korupcijom i njene istrage. Autori će u predmetnom prilogu pokušati dokazati da su pravne osnove za rad KPK te kriminalističke metode nadzora nad funkcionerskom korupcijom i njene istrage prema slovenskom Zakonu o integritetu i prevenciji korupcije (Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije – ZIntPK) uporedive s regulativom Evropske unije (EU). U prilogu su korišteni metoda kvalitativne analize, pravno i teleološko tumačenje važeće regulative u Republici Sloveniji te komparativna analiza regulative EU. Autori zaključuju da organi za borbu protiv korupcije u evropskim zemljama pristupaju prevenciji i istrazi korupcije na dva međusobno komplementarna načina – izmjenama krivično-materijalnog i procesnog zakonodavstva, usvajanjem sistemskih propisa kojima se uređuju položaj i rad nezavisnih organa u oblasti prevencije i suzbijanja korupcije te usvajanjem nacionalnih strategija za borbu protiv korupcije i nadzorom nad njihovim provođenjem. Komparativnom analizom regulative u EU utvrdili smo da zemlje primjenjuju različita rješenja te da sve teže samostalnosti i nezavisnosti organa za borbu protiv korupcije. Uz pomoć kvalitativne analize i pravnog tumačenja važeće slovenske regulative pripremili smo pregled istražnih ovlaštenja KPK, pri čemu smo posebnu pažnju posvetili ovlaštenjima KPK u oblasti prevencije i istrage funkcionerske korupcije. Komparativnom analizom regulative EU doprinijeli smo poznavanju mjera koje druge evropske zemlje primjenjuju u suzbijanju i istrazi korupcije.

Ključne riječi

funkcionerska korupcija, agencije za borbu protiv korupcije, Komisija za prevenciju korupcije, istražna ovlaštenja, nezavisnost, integritet

Abstract

The article examines legal basis for operation of Commission for Prevention of Corruption and investigation methods for supervision and investigation of corruption among functionaries. The authors are trying to prove that the legal basis for operation of Commission for Prevention of Corruption and the investigation methods for supervision and investigation of corruption among functionaries are, by the Law on Integrity and Corruption Prevention, comparable with the regulation in EU. The methodology is qualitative analysis, legal and teleological interpretation of the existing legislation in Republic of Slovenia and comparative analysis with the EU. In the article, the authors identify that the anti-corruption bodies in European countries prevent and investigate corruption in two ways – firstly, by changing the existing legislation, admissioning the regulation that determines the position and functioning of the independent bodies for prevention and suppression of corruption and secondly, by adopting the national anti-corruption strategies and control over its implementation. By comparative analysis, the authors determined that the countries establish different solutions, but they all have something in common – tendency to independence and autonomy of the anti-corruption bodies. Through qualitative analysis and legal interpretation of the existing Slovenian legislation, the authors examined the investigation powers of Commission for Prevention of Corruption with main focus on the powers for prevention and investigation of corruption among functionaries. The article also contributes to the knowledge and understanding of measures for suppression and investigation of corruption in other European countries

Key words

corruption among functionaries, anti-corruption agencies, Commission for Prevention of Corruption, investigative powers, independence, integrity

1. Uvod

Funkcionerska korupcija je svaka povreda propisa o dužnom postupanju javnih funkcionera te ponekad osoba povezanih s njima, kao i postupanje osoba koje su podstrekači takve povrede. Korupcija podrazumijeva devijantno postupanje osoba koje mogu steći ili koje steknu materijalnu ili nematerijalnu korist uslijed neposredno ili posredno obećane, nuđene ili date, odnosno zahtijevane, primljene ili očekivane koristi za sebe ili drugu osobu. Riječ korupcija potiče od latinske riječi *corruptio*, što znači pokvarenost, iskvarenost, pogrešnost (te također podmićivanje, podmićenje) (Bradač, 1990: 131). Pri tome već vijekovima važi pravilo prema kome je pokvarenost najboljih ono što je najgore (*corruptio optimi est pessima*).¹

---

¹Izreku pripisuju papi Svetom Grguru I Velikom koji je živio od 540. do 604. godine te obavljao službu pape od 590. godine do smrti. <http://www.anticorruzione.it/site/314/default.aspx> (2. 11. 2011).

U Sloveniji nadzoru nad korupcijom i istrazi djela korupcije prvenstveno podliježu funkcioneri. Funkcionere možemo definisati kao osobe koje vrše vlast (Virant, 2009; Tičar, Rakar, 2011). Funkcioneri su u tom smislu prije svega osobe koje dobiju mandat za vršenje funkcije putem općih izbora i osobe koje dobiju mandat za vršenje funkcije izvršne i sudske vlasti izborom ili imenovanjem u Parlament Republike Slovenije ili predstavničko tijelo lokalne zajednice. Osim toga funkcioneri su i druge osobe koje kao funkcionere izaberu ili imenuju nosioci zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti (član 2. slovenskog Zakona o sistemu plaća u javnom sektoru (*Zakon o sistemu plač v javnem sektorju - ZSPJS*)).

Međutim, ta definicija nije potpuna jer ne obuhvaća one osobe koje kao funkcionere izaberu ili imenuju rukovodioci državnih organa koji ne spadaju u jednu od tri grane državne vlasti, te osobe koje vrše funkcije u okviru institucija EU (Tičar, Rakar, 2011).

Funkcionera bismo, s obzirom na navedeno, mogli definisati kao osobu koja je nosilac ovlaštenja državnog organa, organa samoupravne lokalne zajednice ili institucije EU i koji svoj posao ne obavlja profesionalno na osnovu klasičnog radnog odnosa, već na osnovu mandata dobijenog bilo izborom ili imenovanjem na općim izborima, odnosno izborom ili imenovanjem u državne organe, odnosno organe samoupravnih lokalnih zajednica (Tičar, Rakar, 2011; Grafenauer i Brezovnik, 2006).

Pravni položaj i prava funkcionera na državnom i lokalnom nivou uređena su Zakonom o funkcionerima u državnim organima (*Zakon o funkcionarjih v državnih organih – ZFDO*). Stupanjem na snagu tog zakona prvenstveno je uređen njihov materijalni položaj, dakle, plaće profesionalnih funkcionera i naknade neprofesionalnih funkcionera te njihova prava nakon prestanka funkcije. Budući da je sistem plaća funkcionera sada uređen ZSPJS-om i s obzirom na to da je položaj pojedinačnih grupa funkcionera kasnije uređen područnim zakonodavstvom, značaj tog zakona je u praksi ograničen, a osim toga zakon je također terminološki zastario.

Sistemska zakon koji uređuje ograničenja, dužnosti i zabrane funkcionera jeste Zakon o integritetu i prevenciji korupcije (ZIntPK). Kako bi se ojačalo funkcionisanje pravne države, spomenutim zakonom utvrđene su mjere i metode za veći integritet i transparentnost te prevenciju korupcije, kao i sprečavanje i otklanjanje sukoba interesa.

Funkcioneri su prema ZIntPK-u poslanici parlamenta, članovi državnog vijeća, predsjednik republike, predsjednik vlade, ministri, državni sekretari, sudije ustavnog suda, sudije, državni tužioc, funkcioneri u ostalim državnim organima i samoupravnim lokalnim zajednicama, zastupnici iz Republike Slovenije u Evropskom parlamentu, kada njihova prava i obaveze nisu drukčije uređene aktima Evropskog parlamenta, i ostali funkcioneri iz Slovenije u evropskim institucijama te ostalim međunarodnim institucijama, generalni sekretar vlade, bivši funkcioneri dok primaju naknadu plaće u skladu sa zakonom, kao i funkcioneri Banke Slovenije ako njihova prava i

obaveze nisu drukčije uređene zakonom koji uređuje rad Banke Slovenije i ostalim propisima koji obavezuju Banku Slovenije. Osim toga, ZIntPK također obavezuje članove porodice funkcionera u vezi sa određenim pitanjima uređenih tim zakonom. Članovi porodice funkcionera su prema ZIntPK-u njegov bračni drug, djeca, usvojenici, roditelji, usvojioci, braća, sestre i osobe koje žive s funkcionerom u zajedničkom domaćinstvu ili vanbračnoj zajednici (član 4. ZIntPK-a).

2. Thema probandi, metode i ograničenja istraživanja

Autori će u predmetnom prilogu pokušati dokazati da su pravne osnove za rad Komisije za prevenciju korupcije (u daljem tekstu: KPK) te kriminalističke metode nadzora nad funkcionerskom korupcijom i njene istrage prema ZIntPK-u uporedive s regulativom Evropske unije. U tu svrhu poslužili smo se metodom kvalitativne analize, pravnog i teleološkog tumačenja (Pavčnik, 1997)² važeće slovenske regulative te komparativnom analizom regulative EU.

3. Pregled literature

U 90-im godina prošlog vijeka bili smo svjedoci povećanja broja specijalizovanih organa za borbu protiv korupcije. U stranoj stručnoj literaturi se za takve organe koristi izraz agencije za borbu protiv korupcije koje su javno finansirana tijela koja imaju poseban zadatak, a to je da se bore protiv korupcije te da pokušaju da u društvenim strukturama sklonijim korupciji smanje mogućnosti za njeno pojavljivanje pomoću preventivnih i represivnih mjera (De Sousa, 2010). Agencije za borbu protiv korupcije (poput ureda za prevenciju korupcije), samostalne komisije za borbu protiv korupcije i istražne komisije su često zasnovane kao ključni element u borbi protiv korupcije (Charron, 2008). U svijetu su među brojnim agencijama za borbu protiv korupcije najefikasnije Nezavisna komisija za borbu protiv korupcije u Hong Kongu (*Independent Commission Against Corruption – ICAC*) i Singapursko tijelo za istragu slučajeva korupcije koji su postali uzorom mnogim drugim agencijama širom svijeta (De Sousa, 2010; Charron, 2008). Nezavisna komisija za borbu protiv korupcije u Hong Kongu već od 1974. godine ostvaruje značajne uspjehe u borbi protiv korupcije. Jedno od osnovnih i bitnih polazišta prilikom osnivanja Nezavisne komisije za borbu protiv korupcije u Hong Kongu predstavljao je jasno definisan, čvrst i efikasan zakonodavni okvir. Postojeće zakonodavstvo je ispravljeno i unaprijeđeno, a uspostavljeni su i novi mehanizmi kojima se komisiji omogućilo da istraži svaku sumnju u korupciju i dostavi prikupljene dokaze tužiocima (Heilbrunn, 2004).

---

²Teleološko ili ciljno tumačenje utvrđuje značenje jezičkih znakova s obzirom na cilj pravne odredbe. Pravno gledano, put od cilja do konačnog utvrđivanja značenja pravnog pravila definisan je u mjeri u kojoj značenje pravnog pravila proizlazi iz kriterija sadržanih u pravnom pravilu (više o teleološkom tumačenju u Pavčnik, 1997: 388).

Masovno osnivanje organa za borbu protiv korupcije širom svijeta počelo je nakon završetka hladnog rata. Specijalizovani organi za borbu protiv korupcije počeli su nastajati kako u razvijenim zemljama tako i u zemljama u razvoju s obzirom na to da se korupcija počela osuđivati na globalnom nivou. Tako su neke agencije za borbu protiv korupcije osnovane kao odgovor na pojedine skandale, kao npr. australska Nezavisna komisija za borbu protiv korupcije 1988. godine, malteška Stalna komisija za borbu protiv korupcije 1988. godine, francuska Centralna služba za prevenciju korupcije 1993. (De Sousa, 2010). De Speville (2008: 1), također, smatra da se agencije za borbu protiv korupcije često osnivaju „kada je korupcija već u tako velikoj mjeri proširena, a policija već toliko korumpirana da se djela korupcije više uopće ne istražuju niti krivično gone“. Nadalje su kao posljedica procesa pridruživanja Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU) u srednjoj i istočnoj Evropi kasnih 90-ih godina prošlog vijeka između ostalog osnovani: litvanska Posebna istražna služba, hrvatski Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK), rumunska Nacionalna direkcija za borbu protiv korupcije itd. (De Sousa, 2010). Slično zaključuju i Dionisie i Checchi (2008), koji smatraju da su pojedine zemlje počele uvoditi mjere za borbu protiv korupcije pod pritiskom različitih međunarodnih organizacija. U tom pogledu naročito treba istaći EU, odnosno proces pridruživanja EU u okviru kog su zemlje morale uvesti mjere za borbu protiv korupcije i ispuniti međunarodne standarde u oblasti borbe protiv korupcije kako bi ispunile uvjete i zahtjeve za pridruženje EU. Korupcija je počela postajati globalan problem, a takav je bio i odgovor organa za borbu protiv korupcije (De Sousa, 2010).

Organizovanost i način rada agencija za borbu protiv korupcije te uspješnost u borbi protiv korupcije veoma se razlikuju od zemlje do zemlje. Naime, osnivanje agencija za borbu protiv korupcije je u većini zemalja bilo posljedica pravnog i institucionalnog razvoja te reagovanja na nove izazove u borbi protiv korupcije, pri čemu je svaka agencija jedinstvena. Agencije za borbu protiv korupcije imaju u pojedinim zemljama istražna ovlaštenja, a osim toga mogu i krivično goniti djela korupcije, dok je uloga agencija u drugim zemljama više preventivnog, obrazovnog i informativnog karaktera. Među njima također postoje razlike u djelokrugu i sredstvima koja omogućavaju njihov rad (De Sousa, 2010).

Cilj osnivanja agencija za borbu protiv korupcije je da agencije budu nezavisne u borbi protiv korupcije, da njihov rad bude zasnovan na dobrom poznavanju problematike i da razviju određene specijalizovane represivne, preventivne, obrazovne i istraživačke kapacitete. Od agencija se također očekuje da će biti sposobne prevazići nedostatke i neadekvatnost tradicionalnih subjekata krivičnog pravosuđa u borbi protiv korupcije i da će preuzeti vodeću ulogu u provođenju nacionalnih strategija za borbu protiv korupcije (De Sousa, 2010). Organi za borbu protiv korupcije imaju važnu ulogu u smanjivanju podmitljivosti funkcionera, pri čemu je jedan od osnovnih uvjeta za efikasan rad organa za borbu protiv korupcije njegova nezavisnost od političkog rukovodstva. Osim toga organi za borbu protiv korupcije mogu uspješno raditi samo na osnovu odgovarajućeg zakonodavstva jer organ ne može spriječiti,

istražiti, odnosno utvrditi postojanje djela korupcije bez zakonskih ovlaštenja (Heilbrunn, 2004).

Različiti autori pišu o zahtjevima koje treba ispuniti kako bi se određena agencija uopće mogla klasifikovati kao agencija za borbu protiv korupcije i uvjetima koji omogućavaju uspješan rad agencije za borbu protiv korupcije, a mi ćemo u nastavku navesti stavove nekih od autora.

De Sousa (2010), Doig (1995) i Anechiarico (2010) ističu sljedeća svojstva:

- razlikovanje od drugih organa gonjenja, odnosno subjekata krivičnog prava; sudu;
- prvenstveni i isključivi posao agencija za borbu protiv korupcije je bavljenje korupcijom;
- preventivne i represivne aktivnosti;
- trajnost;
- nadležnosti za prikupljanje, čuvanje i obradu podataka;
- proizvodnja i prijenos novih spoznaja (istraživanje, članstvo i učešće u međunarodnim organizacijama);
- nezavisnost;
- postojanje agencije je javno poznato, a agencija je dostupna široj javnosti.

Kako bi agencija za borbu protiv korupcije bila uspješna u svom radu, Pope i Vogl (2000) dodaju, polazeći od istraživanja koje je proveo Transparency International, da takva agencija mora:

- imati podršku šireg državnog političkog rukovodstva;
- biti politički i operativno nezavisna jer će samo tako moći istražiti korupciju i u najvišim političkim krugovima;
- imati pristup potrebnoj dokumentaciji i ovlaštenje za saslušanje svjedoka;
- imati rukovodstvo s integritetom.

Doig, Watt i Williams (2007) te Charron (2008) navode da svaka agencija za borbu protiv korupcije uvijek ima bar jednu od sljedeće tri funkcije, odnosno karakteristike:

1. *obavljanje poslova istrage i krivičnog gonjenja.* Velika većina agencija za borbu protiv korupcije ima nezavisnu istražnu moć koja je nesumnjivo ključna za očuvanje kredibiliteta organa prilikom utvrđivanja postojanja djela korupcije;
2. *prevencija korupcije.* Većina stručnjaka se slaže da je prevencija korupcije jedna od osnovnih i najizraženijih funkcija agencije za borbu protiv korupcije. Agencije pružaju savjete kako različitim mjerama spriječiti, odnosno ograničiti korupciju s obzirom na to da istraživanja po-

kazuju da se znanjem o korupciji djelo korupcije može unaprijed spriječiti. Takvi kapaciteti organizovani su u obliku radionica, savjetovanja i pomoći za zaposlenike u javnom i privatnom sektoru;

3. *podizanje svijesti javnosti i edukacija o korupciji.* Osim prevencije i istrage korupcije, pojedine agencije za borbu protiv korupcije također provode istraživanja te vrše nadzor nad izmjenama sistema krivičnog pravosuđa, odnosno daju inicijativu za takve izmjene. Naime, jasno definisanje djela, koja uopće spadaju u djela korupcije i širenje tih informacija u javni i privatni sektor, od ključnog je značaja za efikasnu prevenciju korupcije.

Prema mišljenju slovenske Komisije za prevenciju korupcije (koja je detaljnije predstavljena u nastavku) u Sloveniji velik problem predstavlja sistemska korupcija za koju komisija smatra da je već toliko duboko ukorijenjena da se može reći da postoje temelji za korupciju ustrojstva. Izrazom korupcija ustrojstva možemo označiti uvjete u kojima privilegovani nosioci privredne i političke moći trajno prisvajaju političku i privrednu sferu, iskorištavajući je prvenstveno u svoju korist i u korist pojedinih političkih stranaka (*Korupcija ruši slovensko konkurenčnost*, 2012).

4. Pravno uređenje položaja Komisije za prevenciju korupcije u Republici Sloveniji

Prevenciju korupcije funkcionera u Sloveniji vrši Komisija za prevenciju korupcije (KPK) koja je osnovana kao samostalan i nezavisan državni organ. KPK ima predsjednika komisije i dva zamjenika koji su po svom statusu funkcioneri. Imenuje ih predsjednik republike. Predsjednik komisije imenuje se na period od šest godina, a zamjenici predsjednika na period od pet godina – na svoje funkcije mogu biti imenovani dvaput zaredom (član 7. ZIntPK-a). Predsjednik KPK zastupa KPK te rukovodi njenim radom i organizuje ga. KPK radi i donosi odluke kao kolegijalni organ koji se sastoji od predsjednika i oba zamjenika. Agencija razmatra slučajeve na sjednicama gdje usvaja mišljenja, stavove i druge odluke koje moraju biti usvojene s barem dva glasa (član 10. i 11. ZIntPK-a).

KPK ima više nadležnosti, od savjetovanja do učešća u pripremi propisa te izdavanja načelnih mišljenja. KPK sačinjava načelna mišljenja vezana za pojedinačna postupanja na vlastitu inicijativu ili na osnovu prijave sumnje u korupciju u konkretnim slučajevima, međutim, takva mišljenja ne podrazumijevaju donošenje odluke o odgovornosti umiješanih fizičkih ili pravnih lica.

U načelnim mišljenjima ne smiju biti navedeni lični podaci. Nacrt načelnog mišljenja se prije njegovog javnog predstavljanja šalje osobi čije je postupanje razmotreno u mišljenju s molbom da u roku od 14 radnih dana odgovori na mišljenje. KPK zatim razmatra odgovor te načelno mišljenje, ukoliko ga izda, predstavlja javnosti zajedno s odgovorom osobe čije je postupanje razmotreno bez ličnih podataka.

Prema mišljenju ustavnog suda, odluka suda zasnovana na stajalištu da se načelnim mišljenjem ni u kom slučaju ne može dirati u prava ili pravne koristi pojedinca zadiru u pravo na sudsku zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda te pravo na otklanjanje posljedica njihove povrede. (OdlUS, Up-730/08-13, U-I-54/08-8 od dana 12. 6. 2008).

Osim odredaba o osnivanju KPK-a, ZIntPK sadrži i odredbe koje se odnose na nadzor nad imovinom i primanjem poklona od strane funkcionera, nespojivošću funkcija s ostalim funkcijama te djelatnostima i lobiranjem. U pogledu sadržaja, sprečavanje sukoba interesa i nadzor nad primanjem poklona čine četiri cjeline, i to:

- 1) nespojivost koja obuhvaća:
  - a. nespojivost vršenja funkcije te
  - b. zabranu članstva i obavljanja djelatnosti upravljanja, nadzora ili zastupanja u određenim organizacijama,
- 2) zabranu i ograničenja primanja poklona,
- 3) ograničenja poslovanja i
- 4) izbjegavanje sukoba interesa.

Profesionalni funkcioner koji vrši javnu funkciju ne smije istovremeno obavljati profesionalnu ili drugu djelatnost čija je svrha sticanje dohotka ili imovinske koristi, ali može obavljati pedagošku, naučnu, istraživačku, umjetničku, kulturnu, sportsku i publicističku djelatnost te voditi poljoprivredno gazdinstvo i upravljati vlastitom imovinom.

Profesionalni funkcioner ne smije biti član, odnosno ne smije obavljati djelatnost upravljanja, nadzora ili zastupanja u privrednim društvima, privrednim interesnim udruženjima, zadrugama, javnim ustanovama, javnim fondovima, javnim agencijama i ostalim licima javnog ili privatnog prava, osim u udruženjima, fondacijama i političkim strankama.

Funkcioner ne smije primati poklone ili druge koristi u vezi s vršenjem funkcije osim protokolarnih poklona i prigodnih poklona manje vrijednosti. Bez obzira na njihovu vrijednost funkcioner ne smije primati poklone koji utječu ili koji bi mogli utjecati na objektivno i nepristrasno vršenje njegove funkcije. Te zabrane i ograničenja također važe i za članove porodice funkcionera.³ Državni organi, lokalne zajednice i nosioci javnih ovlaštenja mogu primati poklone samo u slučajevima i pod uvjetima predviđenim zakonom, pri čemu bez obzira na odredbe ostalih zakona ne smiju primati poklone koji utječu ili koji bi mogli utjecati na zakonitost, objektivnost i nepristrasnost njihovog rada (Rakar, 2007).

---

³ O primljenim poklonima i njihovoj vrijednosti vodi se spisak. Protokolarni ili prigodni pokloni čija vrijednost prelazi 75 EUR postaje vlasništvo države, lokalne zajednice, odnosno organizacije u kojoj funkcioner vrši svoju funkciju (član 31. ZIntPK-a).

Za funkcionere također važe ograničenja poslovanja, i to kako za vrijeme vršenja funkcije tako i tokom određenog perioda nakon prestanka vršenja funkcije. U prvom slučaju ograničenje važi i za članove porodice funkcionera, a KPK na svojoj web stranici mjesečno objavljuje spisak subjekata za koje važe ograničenja poslovanja.

Nadzoru nad imovinom podliježu profesionalni funkcioneri te neprofesionalni općinski načelnici i njihovi zamjenici koji su dužni prijaviti svoje imovinsko stanje. Osoba koja je dužna prijaviti imovinsko stanje mora odmah, a najkasnije u roku od mjesec dana nakon otpočinjanja i prestanka funkcije ili rada, saopćiti komisiji podatke o svom imovinskom stanju.⁴ Ukoliko komisija utvrdi da takva osoba nije saopćila podatke o svojim funkcijama, djelatnostima, imovini i dohocima, pozvat će je da to učini u zakonski predviđenom roku. Ukoliko osoba koja je dužna prijaviti imovinsko stanje to ne učini, KPK će donijeti odluku o tome da mu se plaća, odnosno naknada plaće svaki mjesec nakon što istekne rok, smanji za iznos u vrijednosti od deset posto njegove osnovne plaće, ali najviše do iznosa minimalne plaće.⁵

Podaci o dohocima i imovinskom stanju spomenutih osoba su bez obzira na ograničenja predviđena zakonom o zaštiti ličnih podataka i poreskim tajnostima javno dostupni u dijelu koji se odnosi na dohotke i imovinu stečenu tokom vršenja javne funkcije, odnosno obavljanja djelatnosti te godinu dana nakon prestanka vršenja funkcije, odnosno obavljanja djelatnosti.

U slučaju nesrazmjernog povećanja imovine osobe koja je dužna prijaviti imovinsko stanje od posljednjeg izvještaja, KPK će ga pozvati da objasni kako je do toga došlo. Ukoliko to ne učini ili ukoliko objašnjenje nije razumljivo, KPK će o tome obavijestiti organ u kome ta osoba vrši funkciju, odnosno organ nadležan za izbor ili imenovanje te osobe, a u slučaju sumnje da su učinjene druge povrede propisa i druge nadležne organe. Ukoliko KPK osnovano sumnja da se imovina osobe koja je dužna prijaviti imovinsko stanje znatno uvećala, pri čemu ista osoba nije dala argumentovano objašnjenje, i ukoliko istovremeno postoji osnovana opasnost da će tom imovinom raspolagati, sakriti je ili otuđiti, KPK može državnom tužilaštvu ili nadležnom organu u oblasti sprečavanja pranja novca, poreza ili finansijskog nadzora predložiti da isti u okviru svojih zakonskih nadležnosti preduzme sve što je potrebno za privremenu obustavu transakcija ili zaštitu novca i imovine radi oduzimanja protivpravno stečene imovinske koristi, odnosno novca i imovine nelegalnog porijekla (član 45. ZIntPK-a). Ti organi mogu, osim u slučaju neposredno izabranih funkcionera, pokrenuti postupak za prestanak mandata ili razrješenje ili druge postupke i o tome obavijestiti KPK.

---

⁴ Sadržaj podataka utvrđen je članom 42. ZIntPK-a koji između ostalog navodi godišnje dohotke koji čine osnovicu za porez na dohodak, nekretnine i različite oblike finansijskih sredstava ako njihova vrijednost prelazi 10.000 EUR.

⁵ To ne važi za neprofesionalne općinske načelnike i njihove zamjenike (član 44. ZIntPK-a).

5. Istražna ovlaštenja KPK-a i kriminalistički aspekt njenog rada

Komisija smije u istrazi djela korupcije postupati samo u cilju izdavanja konačnih nalaza u vezi sa slučajem, načelnog mišljenja, stavova, preporuka i objašnjenja o pitanjima vezanim za sadržaj tog zakona – dakle, da li neko postupanje odgovara ili ne odgovara definiciji korupcije. Definicija korupcije utvrđena je članom 4. ZIntPK-a, i to kao: *svaka povreda propisa o dužnom postupanju službenih i odgovornih lica u javnom ili privatnom sektoru, kao i postupanje osoba koje su podstrekači takve povrede ili osoba koje povredom propisa o dužnom postupanju mogu steći korist uslijed neposredno ili posredno obećane, nuđene ili date, odnosno zahtijevane, primljene ili očekivane koristi za sebe ili drugu osobu*. Kako bi Komisija mogla dokazati da određeno postupanje odgovara takvoj definiciji te da se zato ima smatrati koruptivnim, potrebni su joj adekvatni konkretni mehanizmi i odgovarajuća ovlaštenja za prikupljanje informacija i podataka. Pri tome treba istaći da Komisija nije organ otkrivanja i gonjenja krivičnih djela u pretkrivičnom ili krivičnom postupku, odnosno smislu, ali ima određena izvršna, nadzorna i istražna ovlaštenja, pri čemu vezano za istražna ovlaštenja nema strogo krivično-pravna istražna ovlaštenja, odnosno ne raspolaže posebnim istražnim metodama i sredstvima kojima raspolažu organi gonjenja (policija i državno tužilaštvo).

S obzirom na član 13. ZIntPK-a riječ je o organu koji može na vlastitu inicijativu ili na osnovu prijave pravnog ili fizičkog lica, odnosno po zahtjevu drugih državnih organa pokrenuti postupak zbog sumnje u korupciju, povrede propisa o sukobu interesa, ograničenju poslovanja, lobiranju, radi procjene i otklanjanja pojedinačnih ili sistemskih koruptivnih rizika ili povreda etičkih normi i integriteta javnog sektora. No, kako bi Komisija mogla na legalan i legitiman način obaviti, odnosno utvrditi sve navedeno, mora imati i određena ovlaštenja za prikupljanje podataka na osnovu kojih može preduzeti sve što je gore navedeno, i to:

- državni organi, organi samoupravnih lokalnih zajednica i nosioci javnih ovlaštenja te druga pravna lica javnog i privatnog prava dužni su Komisiji po njenom obrazloženom zahtjevu, bez obzira na odredbe ostalih zakona i oblik podataka, u određenom roku besplatno dostaviti sve podatke (također i lične) i dokumente. Ako je u takvom slučaju primalac zahtjeva Banka Slovenije, razmjena podataka izvršit će se prema članu 16. ZIntPK-a u skladu s pravom Evropske unije koje uređuje razmjenu nadzornih i statističkih informacija te čuvanje profesionalne tajne, kao i u skladu s odredbama propisa koji vezano za navedene sadržaje obavezuju Banku Slovenije;
- kod subjekta javnog sektora Komisija ima prilikom vršenja svojih nadležnosti bez obzira na odredbe ostalih zakona i oblik podataka ili vrstu, odnosno stepen tajnosti također pravo na uvid u podatke i dokumente kojima taj subjekt raspolaže te pravo zahtijevati njihov ispis ili kopiju. Riječ je o jakom ovlaštenju u vezi s kojim prema ZIntPK-u nije potrebna prethodna najava, a ukoliko organ onemogućući uvid, isti će se također smatrati odgovor-

nim za prekršaj (od 400 EUR do 4.000 EUR za odgovornu osobu subjekta, odnosno od 400 EUR do 100.000 EUR za pravno lice);

- Komisija je izmjenom ZIntPK-u u junu 2011. stekla također ovlaštenje, odnosno pravo da u slučaju postupka zbog sumnje u korupciju pribavi i zahtijeva podatke iz nadležnosti ureda nadležnog za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma. Uvjet za to je obrazložena pismena inicijativa za prikupljanje i analizu podataka, informacija i dokumentacije u skladu sa zakonom koji uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- osim toga Komisiji je sada također omogućeno da sasluša osobe. Naime, funkcioneri, službena lica i rukovodioci, odnosno odgovorne osobe u organizacijama kojima je dato javno ovlaštenje dužni su po zahtjevu Komisije učestvovati na sjednici Komisije i tamo lično odgovarati na pitanja članova Komisije. Takva dužnost navedenih osoba da odgovaraju, odnosno učestvuju na sjednici važi također dvije godine nakon prestanka njihovog službenog statusa;
- također treba spomenuti dvije mogućnosti Komisije koje svakako spadaju u okvir njenih ovlaštenja, a to su pribavljanje vanjskih stručnih mišljenja te mogućnost da javni službenici iz ostalih državnih organa obavljaju poslove za Komisiju u trajanju od najviše dvije godine. To znači da Komisija može vezano za obavljanje svojih poslova u slučaju nedostatka određenih znanja i iskustva „pozajmiti“ na period od najviše dvije godine npr. zaposlenika Nacionalnog istražnog ureda, Računskog suda i ostalih organa.

Sve navedeno spada u ovlaštenja Komisije za istragu i otkrivanje korupcije – bilo vezano za funkcionere ili druge javne službenike. Riječ je o tzv. administrativnim ovlaštenjima. Također treba istaći i druga ovlaštenja, odnosno mogućnosti postupanja Komisije nakon završenog postupku utvrđivanja sumnje u korupciju (također i kod funkcionera). Ukoliko se, naime, nakon završenog postupka nalazi Komisije odnose na određenu ili odredivu osobu, Komisija je dužna proslijediti nacrt nalaza prije javne objave toj osobi koje se mora prema odredbama člana 13. stava 7. ZIntPK-a u roku od 7 radnih dana izjasniti o navodima u nalazima. Pri tome Komisija, kada se nalazi odnose na funkcionera, šalje nalaze rukovodiocu organa, odnosno organu koji je nadležan za neposredno vršenje nadzora nad radom lica čije je postupanje razmatrano ili za njegovo imenovanje i razrješenje. Isti mora u roku od 30 dana procijeniti štetne posljedice za ugled funkcije, odnosno položaj te ugled organa i pokrenuti nadzorne i disciplinske postupke, kao i preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa zakonom, kodeksima postupanja i planom integriteta (stav 9. člana 13. ZIntPK-a). U slučaju utvrđivanja težeg koruptivnog postupanja funkcionera, KPK će organu nadležnom za imenovanje i razrješenje osobe čije je postupanje razmatrano poslati prijedlog za razrješenje i o tome obavijestiti javnost. Nadležni organ je dužan u roku od 30 dana očitovati se o takvom prijedlogu za razrješenje prema članu 13. stav 10. ZIntPK-a. Naposljetku također treba istaći da Komisija može na osnovu nepravilnosti ili povreda propisa utvrđenih prilikom provođenja postupka utvrđiva-

nja korupcije uputiti obrazloženu inicijativu organima⁶ da se izvrši nadzor nad određenim subjektom čije je postupanje razmatrano (član 13.a ZIntPK-a).

6. Komparativna analiza regulative u EU

Godine 2000. je GRECO (Grupa zemalja Vijeća Evrope u borbi protiv korupcije) u svom izvještaju o Sloveniji istakao problem da Slovenija nema organ koji bi se bavio isključivo korupcijom, odnosno koji bi na neki način preuzeo koordinaciju aktivnosti u borbi protiv korupcije. GRECO je uslijed navedenog predložio Sloveniji da osnuje poseban organ ili da uspostavi mehanizam za koordinaciju svih institucija, organa i sektora koji se bave prevencijom i otkrivanjem korupcije (GRECO, 2000). Na osnovu takve preporuke osnovan je Ured za prevenciju korupcije (u daljem tekstu: Ured) koji je radio unutar Vlade Republike Slovenije kao stručna služba za prevenciju i analizu korupcije, pripremu i provođenje državne strategije za borbu protiv korupcije te koordinaciju aktivnosti ostalih nadležnih organa u toj oblasti.

Upravo zbog toga što Ured nije bio samostalan i nezavisan (radio je u okviru Vlade RS) te zbog nedostatka ovlaštenja, Zakonom o prevenciji korupcije (*Zakon o preprečavanju korupcije*) (Službeni list Republike Slovenije (*Uradni list Republike Slovenije*), br. 2/2004; u daljem tekstu: ZPKor) osnovana je Komisija za prevenciju korupcije. Komisija je imala status samostalnog i nezavisnog državnog organa čiji su osnovni poslovi bili praćenje imovinskog stanja funkcionera, nadzor nad ograničenjima poslovanja i ograničenjima vezanim za primanje poklona, afirmisanje i praćenje planova integriteta te nadzor nad njima i briga o sprovođenju nacionalne strategije za borbu protiv korupcije. Uspostavljanjem takvog organa i sistema borbe protiv korupcije Republika Slovenija ispunila je također obaveze koje je članicama naložila prva globalna konvencija o borbi protiv korupcije – Konvencija OUN protiv korupcije (decembar 2003).

Budući da su se prioriteta i dobre prakse vezano za borbu protiv korupcije i njenu prevenciju svake godine mijenjali i ažurirali te s obzirom na dodatne zahtjeve međunarodnih organizacija (OECD⁷, GRECO, UN⁸), 2010. godine usvojen je Zakon o integritetu i prevenciji korupcije (Službeni list Republike Slovenije, br. 45/2010; u daljem tekstu: ZIntPK) kojim je Komisija stekla nova istražna ovlaštenja te druge poslove i dužnosti vezane za otkrivanje i prevenciju koruptivnih postupanja – kako u pogledu funkcionera tako i u pogledu ostalih javnih službenika. S obzirom na to da se ovlaštenja vezana za otkrivanja korupcije ne razlikuju po subjektima (funkcioneri ili službena lica), zakonom su utvrđene dodatne dužnosti funkcionera u odnosu na službena lica. Dok su službena lica dužna pridržavati se samo određenih odredaba

⁶ Glavnom državnom tužiocu, sudskom vijeću ili ministru pravde, predsjedniku višeg suda, organima profesionalnih organizacija s javnim ovlaštenjima, rukovodiocu i drugima (član 13.a ZIntPK-a).

⁷ Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj.

⁸ Organizacija Ujedinjenih naroda.

ZIntPK-a (npr. odredaba o izbjegavanju sukoba interesa, obaveznom unosu klauzule protiv korupcije u sve ugovore čija vrijednost prelazi 10.000 EUR bez PDV-a, izbjegavanju koruptivnog postupanja i sl.), funkcioneri se pored navedenih odredaba koje važe za službena lica moraju pridržavati i drugih odredaba kao što su odredbe o dužnosti izvještavanja o imovinskom stanju, nespojivosti funkcija, zabrani članstva i sl. Za funkcionere tako važe veće obaveze nego što je to predviđeno za ostala službena lica. U tom pogledu, dakle, postoji razlika, no s druge strane nema razlike vezano za samo otkrivanje korupcije.

Obaveze vezane za prevenciju, odnosno istragu korupcije organi za borbu protiv korupcije u evropskim zemljama rješavaju na dva međusobno komplementarna načina – izmjenama krivično-materijalnog i procesnog zakonodavstva, usvajanjem sistemskih propisa kojima se također uređuju položaj i rad nezavisnih centralnih organa u oblasti prevencije i suzbijanja korupcije te usvajanjem nacionalnih strategija za borbu protiv korupcije i nadzorom nad njihovim provođenjem. Tako u svijetu postoji više subjekata koji se bave istragom i prevencijom korupcije, a koje bismo u skladu sa zaključcima OECD-a (2008) i na osnovu razlika između onih koji imaju istražna (policajska) ovlaštenja i onih čiji je rad tek preventivne prirode mogli podijeliti u sljedeće grupe:

- multifunkcionalne agencije s policijskim istražnim ovlaštenjima i preventivnim funkcijama:
  - Nezavisna komisija za borbu protiv korupcije u Hong Kongu, Singapursko tijelo za istragu slučajeva korupcije, litvanska Posebna istražna služba, Služba za istragu i prevenciju korupcije u Latviji, Nezavisna australska komisija za borbu protiv korupcije i ostale;
- organi gonjenja, odjeljenja ili jedinice sljedećih subjekata:
  - norveški Nacionalni ured za istragu i gonjenje privrednog i okolišnog kriminaliteta, belgijski Centralni ured za gonjenje korupcije, Specijalna grupa tužilaca za gonjenje privrednog kriminaliteta u Španiji, hrvatski USKOK;
- preventivne institucije s funkcijom razvojnih politika u oblasti prevencije korupcije:
  - slovenska KPK, francuska i makedonska Centralna služba za prevenciju korupcije, srpska i crnogorska Agencija za borbu protiv korupcije, američki Ured za etiku izvršne vlasti itd.

Kako su utvrdili sačinioi prijedloga Zakona o integritetu i prevenciji korupcije u 2010. godini, borbi protiv korupcije su već prije više godina najtemeljitiije pristupile neke azijske (npr. Hong Kong, Bangladeš, Nepal, Filipini, Singapur), afričke (npr. Zambija, Uganda, Tanzanija) i južnoameričke (Ekvador, Nikaragva, Peru) zemlje koje su osnovale samostalne i nezavisne centralne organe za borbu protiv korupcije, objedinjavajući njihova represivna, operativna i opća obrazovno-savjetodavna te preventivna ovlaštenja, odnosno poslove. Navedenim zemljama su se u posljednje

vrijeme pridružile i neke članice Evropske unije: Litvanija, Latvija, Francuska, Irska, Poljska, Luksemburg, Rumunija i Portugal.

Različite zemlje usvojile su različita rješenja, a zajednički nazivnik svih tih rješenja predstavljaju samostalnost i nezavisnost organa zaduženih za prevenciju korupcije u svim granama vlasti (također i u privatnom sektoru), zato ne mogu biti dio nijedne od grana vlasti. Pogledajmo detaljnije neka rješenja u okviru nalaza sačinilaca prijedloga Zakona o integritetu i prevenciji korupcije u 2010. godini.

U Litvaniji su već u februaru 1997. godine dekretom osnovali specijalizovan organ čiji su položaj i opći poslovi bili uporedivi sa slovenskim Uredom, pri čemu je litvanski Ured osim općih imao i konkretne nadležnosti u vezi s otkrivanjem i istragom krivičnih djela korupcije. Osim toga Litvanija je 2002. godine čak usvojila zakon koji je uspostavio nov specijalizovan i nezavisan organ za borbu protiv korupcije – SIS (Special Investigation Service) – s kombinovanim apstraktno-konkretnim ovlaštenjima i odgovornošću vezanom kumulativno za predsjednika države i parlament. Slično je u Latviji gdje već nekoliko godina radi KNAB – nezavisno i samostalno tijelo za borbu protiv korupcije koje se bavi kako preventivnim tako i represivnim poslovima – dakle, ima neposredna istražna ovlaštenja kao i policija.

Francuski organ – Centralna služba za prevenciju korupcije imala je konkretna istražna ovlaštenja, no Ustavno vijeće Republike Francuske (francuski Ustavni sud) ukinuo je zakon u tom dijelu. Preostala ovlaštenja su sadržajno slična ovlaštenjima utvrđenim ZIntPK-om.

Standard in Public Ethics Commission je irski organ za prevenciju i otkrivanje korupcije koji se prvenstveno bavi etikom postupanja javnih službenika, pri čemu ima osim apstraktnijih i konkretna ovlaštenja vezana za istragu zabranjenih djela korupcije; Komisija u navedenom obimu neposredno izvještava glavnog državnog tužioca.

Poljska – godine 2006. osnovala je Centralni ured za borbu protiv korupcije (Central Anti-Corruption Bureau) koji obavlja kako preventivne tako i represivne poslove, ima više od sto zaposlenika i početni budžet od 80 miliona EUR.

Luksemburg – u proljeće 2007. Luksemburg je osnovao COPRECO (Committee for the Prevention of Corruption), malobrojno samostalno i nezavisno tijelo čiji je posao planiranje i sprovođenje preventivnih mjera u oblasti borbe protiv korupcije.

Rumunija – Rumunija je u maju 2007. osnovala Nacionalnu agenciju za integritet (National Integrity Agency), samostalnu i nezavisnu službu koja vrši nadzor nad imovinskim stanjem funkcionera i sprečava njihove sukobe interesa.

Portugal – Portugal je u septembru 2008. posebnim zakonom osnovao Vijeće za prevenciju korupcije (Council for the Prevention of Corruption) kao nezavisan organ odgovoran za mjere u oblasti prevencije i otkrivanja korupcije koji također obavlja savjetodavne i nadzorne poslove za korisnike iz javnog sektora.

Slovačka – treba podsjetiti na odluku Ustavnog suda Republike Slovačke koji je 20. 5. 2009. proglasio Sud Republike Slovačke za djela korupcije neustavnim. Takva odluka slovačkog Ustavnog suda podržava zaključke o nemogućnosti postojanja posebnih sudova u toj oblasti i jača spoznaju da je specijalizacija dozvoljena samo na nivou izvršne grane vlasti, odnosno javne uprave. Iz toga proizlaze i odredbe navedenog zakona koji Komisiji za prevenciju korupcije ne daje status suda ili posebnog tribunala.

7. Zaključak

S obzirom na znatan porast broja specijalizovanih organa koji se bave prevencijom i suzbijanjem korupcije, može se uočiti da su zemlje sve više svjesne rasprostranjenosti korupcije i štete koju ona nanosi. Pomoću komparativne analize regulative u EU utvrdili smo da se organi za borbu protiv korupcije u evropskim zemljama, doduše, razlikuju po organizovanosti i vrsti te obimu ovlaštenja koja imaju u okviru prevencije i suzbijanja korupcije, no svima je zajedničko to da u svom radu teže samostalnosti i nezavisnosti. Upravo je nezavisnost od političkog rukovodstva po našem mišljenju ključna jer će organ za borbu protiv korupcije samo na taj način efikasno obavljati svoj posao. Osim toga utvrdili smo da sve evropske zemlje pristupaju prevenciji i suzbijanju korupcije izmjenama krivično-materijalnog i procesnog zakonodavstva, usvajanjem propisa kojima se uređuju položaj i rad nezavisnih organa za borbu protiv korupcije te usvajanjem nacionalnih i međunarodnih strategija za borbu protiv korupcije i nadzorom nad njihovim sprovođenjem. Možemo zaključiti da Slovenija spada u grupu zemalja u kojima organi za borbu protiv korupcije imaju prvenstveno preventivne i edukativne funkcije. Komisija za prevenciju korupcije ima među spomenutim čak najviše „istražnih ovlaštenja“, odnosno, po našem mišljenju, upravo onoliko koliko je potrebno za obavljanje svih zakonom predviđenih poslova.

8. Literatura

- Anechiarico, F. (2010). Protecting integrity at the local level: the role of anticorruption and public management networks. *Crime, Law and Social Change*, 53(1), 79–95.
- Bradač, F. (1990). *Slovensko-latinski slovar*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Charron, N. (2008). Mapping and Measuring the Impact of Anti-Corruption Agencies: A New Dataset for 18 Countries. *Ancorage-net.org*. Dobijeno na <http://ancorage-net.org/content/documents/mapping-and-measuring-the-impact-of-anti-corruption-agencies--a-new-dataset-for-18-countries.pdf>
- Corruptio optimi pessima. (2.11.2011). *Anticorruzione.it*. Dobijeno na <http://www.anticorruzione.it/site/314/default.aspx>
- De Sousa, L. (2010). Anti-corruption agencies: between empowerment and irrelevance. *Crime, Law and Social Change*, 53(1), 5–22.
- De Speville, B. (2008). Failing anticorruption agencies – causes and cures. *Ancorage-net.org*. Dobijeno na http://ancorage-net.org/content/documents/de_speville.pdf
- Dionisie, D. i Checchi, F. (2008). Corruption and Anti-Corruption Agencies in Eastern Europe and the CIS: a Practitioners' Experience. *Ancorage-net.org*. Dobijeno na http://ancorage-net.org/content/documents/dionisie-checchi-corruption_in_ee.pdf
- Doig, A. (1995). Good government and sustainable anti-corruption strategies: a role for independent anti-corruption agencies? *Public Administration and Development*, 15, 151–165.
- Doig, A., Watt, D., Williams, R. (2007). Why do developing country anti-corruption commissions fail to deal with corruption? Understanding the three dilemmas of organisational development, performance, expectation and donor and government cycles. *Public Administration and Development*, 27, 251–259.
- Grafenauer, B. i Brezovnik, B. (2006). *Javna uprava*. Maribor: Pravna fakulteta.
- GRECO (2000). Prvi krog ocenjevanja. Poročilo o Republiki Sloveniji. 4. plenarno zasedanje GRECO, 12. – 15. decembar 2000, Strasbourg.
- Heilbrunn, J. R. (2004). Anti-Corruption Commissions: Panacea or Real Medicine to Fight Corruption? *Worldbank.org*. Dobijeno na <http://wbi.worldbank.org/wbi/Data/wbi/wbicms/files/drupal-acquia/wbi/Anti-Corruption%20Commissions%20by%20John%20Heilbrunn.pdf>
- Korupcija ruši slovensko konkurenčnost. (11.6.2012). *Tax-fin-lex.si*. Dobijeno na http://www.tax-fin-lex.si/LexNovice.aspx?id=ad6d1de3-06fb-4b63-a2bf-d41eb3fff354&utm_campaign=lexnovice&utm_medium=email&utm_source=adremanovice&utm_content=20120611#komentar

- OdlUS, Up-730/08, U-I-54/08. (2008). *Uradni list RS, (68/2008)*.
- Organization for Economic Co-operation and Development. (2008). *Specialised Anti-Corruption Institutions – Review of models*. Dobijeno na <http://www.oecd.org/dataoecd/7/4/39971975.pdf>
- Pavčnik, M. (1997). *Teorija prava: prispevek k razumevanju prava*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Pope, J. i Vogl, F. (2000). Making Anticorruption Agencies More Effective. *Finance and Development*, 37(2), 6–9.
- Rakar, I. (2007). Etika, korupcija in darila: nekaj misli o etiki na občinski ravni in darilih v javnem sektorju. *Časopis: časopis Skupnosti občin Slovenije*, 42/43, 4–7.
- Tičar, B. i Rakar, I. (2011). *Pravo javnega sektorja*. Maribor: Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila.
- Virant, G. (2009). *Javna uprava*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
- Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije. (2010). *Uradni list RS, (45/2010)*.
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju. (2009). *Uradni list RS, (108/2009 i izmjene)*.

Biografija

Bojan Tičar je doktor pravnih nauka, izvanredni profesor iz područja prava javnog sektora habilitiran na Pravnom fakultetu Univerziteta u Mariboru 2009 godine i prodekan na Fakultetu za sigurnostne nauke Univerziteta v Mariboru. Njegovo područje istraživanja su javna uprava, komparativni državni poredak i javno finansijsko pravo. Njegova bibliografija objavljena je na: <http://izumbib.izum.si/bibliografije/A20111018110247-14566.html>.

bojan.ticar@fvv.uni-mb.si

Bojan Dobovšek je doktor politoloških nauka, vanredni profesor za područje kriminalistike i prodekan za istraživanje na Fakultetu za sigurnostne nauke Univerziteta u Mariboru. Njegovo područje istraživanja su organizirani kriminalitet, korupcija i kriminalistika. Bibliografija je objavljena na: <http://izumbib.izum.si/bibliografije/Y20121106125911-14283.html>

bojan.dobovsek@fvv.uni-mb.si

Jure Škrbec je magistar sigurnostnih nauka, asistent na Fakultetu za sigurnostne nauke Univerziteta u Mariboru. Radi na Komisiji za spriječavanje korupcije Republike Slovenije, Ljubljana. Njegovo područje istraživanja su korupcija, sukob interesa i kriminalistika. Njegova bibliografija objavljena je na: <http://cobiss6.izum.si/scripts/cobiss?id=1324295745832777>.

Samo Medvešek je postdiplomski student na Fakultetu za sigurnostne nauke Univerziteta u Mariboru

samo.medvesek@hotmail.com